

กระทู้ถามที่ ๑๗๒ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๔ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอให้รัฐบาลช่วยเหลือเยียวยาแรงงานต่างชาตินผู้ประสบภัยข้างป่าทำร้ายจนเสียชีวิต ในพื้นที่ หมู่ที่ ๗ ตำบลน้ำเป็น อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ด้วยเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา เกิดเหตุการณ์ข้างป่าทำร้ายร่างกายครอบครัว แรงงานกัมพูชา จำนวน ๓ คน ประกอบด้วยสามีภรรยา และทารกเพศชายอายุ ๑ เดือน บาดเจ็บสาหัส ในพื้นที่หมู่ที่ ๗ ตำบลน้ำเป็น อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง สร้างความสูญเสียให้แก่ครอบครัว และส่งผลกระทบต่อชีวิตของราษฎรในพื้นที่ สร้างความหวาดกลัวแก่พี่น้องประชาชนในพื้นที่ ซึ่งประกอบอาชีพกรีดยาง ทำสวน ทำไร่ และตัดไม้ยางพารา ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนแรงงาน เป็นอย่างมาก ประกอบกับปัจจุบันการแก้ปัญหาข้างป่าดังกล่าวของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีความชัดเจน และยังไม่มีความคืบหน้าอย่างใดนั้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลได้ช่วยเหลือเยียวยาครอบครัวแรงงานต่างชาตินผู้ประสบภัยข้างป่าทำร้ายจนได้รับ บาดเจ็บสาหัสในพื้นที่หมู่ที่ ๗ ตำบลน้ำเป็น อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ดังกล่าวนี้อหรือไม่ หากมีใช้ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ใด วงเงินเท่าใด ขอทราบรายละเอียด

๒. กรณีเกิดเหตุการณ์ข้างป่าทำร้ายร่างกายแรงงานต่างชาติน หรือนักท่องเที่ยวต่างชาตินได้รับ บาดเจ็บและเสียชีวิต หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีแนวทางหรือขั้นตอนในการดำเนินการช่วยเหลือ เยียวยาราษฎรอย่างไร แตกต่างจากคนไทยหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. ข้างป่าที่ดุร้ายตัวนี้เดินทางออกจากป่าอนุรักษ์เมื่อใด ออกมาจากพิกัดใด ผ่านเส้นทางใด มาพักค้างที่ตำบลน้ำเป็นก่อนทำร้ายครอบครัวผู้ใช้แรงงานชาวกัมพูชา ตั้งแต่เมื่อใด รัฐบาลจะเร่งผลักดัน ข้างป่าตัวนี้กลับถึงป่าอนุรักษ์เมื่อใด ผ่านเส้นทางใด โดยวิธีใด ขอทราบรายละเอียด

๔. ข้างป่าตัวนี้เคยมีประวัติทำร้ายคนหรือไม่ รัฐบาลมีแผนงานยิงยาสลบเพื่อนำข้างป่าตัวนี้ ไปปรับพฤติกรรม หรือไม่ ถ้ามี วิธีการเป็นอย่างไร ใช้เวลาปรับพฤติกรรมนานเท่าใด ขอทราบรายละเอียด

๕. ถ้ารัฐบาลไม่มีแผนงานตามข้อ ๔ รัฐบาลจะดำเนินการอย่างไรไม่ให้ช้างป่าตัวนี้ทำร้ายชีวิตร่างกายประชาชน รวมทั้งให้ความปลอดภัยแก่ประชาชนผู้กรีดยางพารา ทำสวน ทำไร่ ตัดไม้ยางพาราในพื้นที่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

บัญญัติ เจตนจันทร์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

จังหวัดระยอง

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๗๒ ร.

ของ นายบัญญัติ เจตนจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง พรรคประชาธิปัตย์
เรื่อง ขอให้รัฐบาลช่วยเหลือเยียวยาแรงงานต่างชาติผู้ประสบภัยช้างป่าทำร้ายจนเสียชีวิต
ในพื้นที่หมู่ที่ ๗ ตำบลน้ำเป็น อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

ข้าพเจ้า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง ขอให้รัฐบาลช่วยเหลือเยียวยาแรงงานต่างชาติผู้ประสบภัยช้างป่าทำร้ายจนเสียชีวิตในพื้นที่หมู่ที่ ๗ ตำบลน้ำเป็น อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ของท่านสมาชิกผู้มีความเกียติตามที่ได้รับรายงานจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

แรงงานต่างชาติผู้ประสบภัย จำนวน ๓ ราย ซึ่งถูกช้างป่าทำร้ายไม่ได้รับอันตรายจนถึงแก่ชีวิต แต่ได้รับบาดเจ็บสาหัส ได้รับการรักษาตัว ณ โรงพยาบาลระยอง โดยได้รับการดูแลจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลระยอง และนายอำเภอเขาชะเมา ตลอดจนหน่วยงานบังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปเป็นอย่างดี ปัจจุบันผู้ได้รับบาดเจ็บทั้ง ๓ ราย ได้กลับไปพักรักษาตัว ณ บ้านเลขที่ ๓๖๐ หมู่ ๓ ตำบลบ้านนา อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และอาการดีขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ อำเภอเขาชะเมาได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยเรียบร้อยแล้ว เป็นจำนวนเงิน ๔๑๘,๐๐๐ บาท ดังนี้

๑. อำเภอเขาชะเมา ให้การช่วยเหลือจากงบประมาณกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากช้างป่า อำเภอเขาชะเมา รายละเอียด ๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐ บาท

๒. สมาคมกุ้ยย้ออำเภอเขาชะเมา จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

๓. ช่างอัมรินทร์ทีวี จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท (สำหรับเป็นค่ารักษาพยาบาล)

คำตอบข้อที่ ๒

การให้ความช่วยเหลือแรงงานต่างชาติที่ประสบเหตุเสียชีวิตระหว่างทำงาน การชดเชยเยียวยาในเบื้องต้นกรณีเสียชีวิตเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งแรงงานต่างชาติดังกล่าว ต้องได้รับการขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

คำตอบข้อที่ ๓

ช้างป่าที่พบในพื้นที่อำเภอวังจันทร์ เป็นช้างป่าที่มีเส้นทางการเคลื่อนย้ายไปมาระหว่างเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนและอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง ซึ่งเป็นกลุ่มช้างป่าที่มีประชากรอยู่ราว ๆ ๓๐ - ๔๐ ตัว ในบางฤดูกาลได้ออกไปหากินและพักอาศัยนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ส่วนช้างป่ากลุ่มดังกล่าวเริ่มพบออกนอกพื้นที่ ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๕ หากินบริเวณอำเภอวังจันทร์ และอำเภอปลวกแดง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีฝูงช้างเข้ามาหากินบริเวณเขาไม้่นวล เขากะพง ทำให้มีช้างบางตัวเข้ามารวมกลุ่ม

ส่วนข้างป่าฝุ่งใหญ่กลับเข้าป่าอนุรักษ์ โดยมีเส้นทางการเคลื่อนที่เริ่มจากป่าอนุรักษ์ไป ตำบลเขาน้อย อำเภอเขาชะเมา และข้ามไป หมู่ที่ ๔ บ้านหนองม่วง ไป ตำบลชุมแสง ตำบลป่ายุบใน อำเภอวังจันทร์ และข้ามไปฟาร์มไก่เขามดงาม อำเภอหนองใหญ่ เขาชก และเขาสิงโต และไปคลองตะเคียน คลองพลู หุบอีเหียง เนินดินแดง และข้ามถนน ๓๔๔ บ้านบึง-แกลง ไปที่ตำบลเขาน้อย ตำบลตาสีหิ และหมู่ที่ ๕ บ้านเฉลิมลาภ ตำบลหนองเสือข้าง อำเภอหนองใหญ่ และหมู่ที่ ๑ บ้านคลองน้ำแดง หมู่ที่ ๓ บ้านหนองไร่ หมู่ที่ ๕ บ้านคลองน้ำดำ หมู่ที่ ๖ บ้านเขาคลองของ ตำบลหนองไร่ อำเภอปลวกแดง และผ่านไปตำบลเขาคันทรัง อำเภอศรีราชา ไร่เอเซีย สนามกอล์ฟ และตำบลชุมแสง ตำบลป่ายุบใน อำเภอวังจันทร์ สนามกอล์ฟวังจันทร์ บึงสามง่าม ตำบลบางบุตร อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง และคาดว่าข้างป่าฝุ่งดังกล่าวจะหากินอยู่บริเวณนี้ เนื่องจากมีจุดที่เป็นหย่อมป่าเหมาะสำหรับเป็นที่พักอาศัยและที่หลบภัย นอกป่าอนุรักษ์ เช่น เขากะพง เขาไม้ฉนวน เขาสิงโต ประกอบกับมีแหล่งน้ำ แหล่งอาหารสมบูรณ์หลากหลาย เช่น ปาล์ม มันสำปะหลัง สับปะรด กล้วย สวนขนุน

ข้อสังเกตในการผลักดันข้างป่า มีดังนี้

๑. ข้างป่าที่อยู่รวมกันเป็นฝูงใหญ่จะสามารถผลักดันกลับได้ง่ายกว่าเพราะจะมีลูกข้างตัวเล็ก ถ้ามีการกดดันหรือรบกวน ฝูงข้างจะห่วงความปลอดภัยของลูกข้าง จึงสามารถผลักดันให้เคลื่อนที่ไปในทิศทางที่ต้องการได้

๒. ข้างป่าที่พบส่วนใหญ่เป็นข้างตัวผู้ ซึ่งไม่มีความกังวลหรือความกลัว จึงทำให้เวลาผลักดันข้างจะไม่ไปในทิศทางที่ต้องการ

๓. การผลักดันข้างป่าในพื้นที่ดังกล่าว บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงมีลักษณะเป็นภูเขาและป่ารกทึบขณะผลักดัน ข้างจะอาศัยหลบขึ้นเขาเพื่อหลบหลีกเลี่ยงการผลักดันของเจ้าหน้าที่ และเดินตัดไปออกยังพื้นที่ใกล้เคียง

สาเหตุหลักของปัญหาข้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ มีดังนี้

๑. การเพิ่มขึ้นของประชากรข้างป่าในพื้นที่ ปัจจุบันมีข้างป่ากระจายอยู่บริเวณผืนป่าตะวันออก ราว ๓๖๔ ตัว และมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๒ ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการเพิ่มค่อนข้างสูง แต่อัตราการลดลงน้อยมากเนื่องจากประชากรเสือโคร่ง ซึ่งเป็นสัตว์ป่าที่ควบคุมประชากรข้างป่าได้สูญพันธุ์ไปจากกลุ่มป่านี้ อีกทั้งพฤติกรรมเคลื่อนย้ายถิ่นของข้างป่า ข้างป่าเจ้าถิ่นจะผลักดันให้ข้างหนุ่มออกจากพื้นที่ข้างเพศผู้เมื่อโตเต็มวัยอายุประมาณ ๑๔ ปี จะแยกตัวออกจากโขลงและกลับเข้าโขลงเฉพาะช่วงฤดูผสมพันธุ์

๒. ถิ่นที่อยู่อาศัยเปลี่ยนแปลง เกิดการบุกรุกขยายพื้นที่ทำกิน ป่าถูกบุกรุกเปลี่ยนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจโดยเฉพาะปาล์มน้ำมัน ยางพารา ประชาชนอพยพเข้ามาทำการเกษตรในพื้นที่ป่ารอยต่อจนชนเขตป่าอนุรักษ์ พื้นที่รอยต่อบางแปลงมีการออกเอกสารสิทธิ์ทำให้ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของข้างป่าลดลง พื้นที่ทุ่งหญ้าลดลง และป่าที่เหลือเป็นภูเขาสูงชัน

ซึ่งไม่เหมาะสมกับการเป็นแหล่งอาศัยของข้างป่า และมีถนนตัดผ่านพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทำให้พื้นที่ถูกแบ่งเป็นขนาดเล็กลง

๓. แหล่งน้ำและแหล่งอาหารดึงดูดข้างป่าเข้ามาในพื้นที่ เมื่อพื้นที่ป่าลดลง ส่งผลให้แหล่งน้ำเดิมลดลง ข้างป่าจึงเข้าไปใช้แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในชุมชนและติดใจรสชาติของพืชผลทางการเกษตร เช่น กล้วย ขนุน ทูเรียน ลองกอง มะม่วง ข้าวโพด สับปะรด ยอดปาล์มน้ำมัน มะพร้าว เงาะ ลำไย เป็นต้น และชนิดของพืชเกษตรกรรมเอื้อให้ข้างป่ามาอยู่อาศัย ประชาชนส่วนใหญ่นิยมปลูกยางพาราและผลไม้ ซึ่งพืชพันธุ์ดังกล่าว มีสภาพเหมือนป่าที่เอื้อต่อการหลบซ่อนตัวของข้างป่าในชุมชน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีแผนการศึกษาเส้นทางการเคลื่อนที่ของข้างป่า โดยใช้อุปกรณ์ติดตามตัวสัญญาณดาวเทียม (GPS Collar) ในข้างป่าหรือกลุ่มข้างป่าที่ออกหากินนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์เป็นประจำ และศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่ข้างป่าใช้ประโยชน์ในเส้นทางที่ข้างป่าเคลื่อนย้ายผ่านตำแหน่งพักนอน แหล่งน้ำ แหล่งอาหาร ฯลฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการติดตามและเฝ้าระวังข้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และเพื่อประโยชน์ในการวางแผนการจัดการแก้ไขปัญหาข้างป่าอย่างเป็นระบบ โดยในพื้นที่กลุ่มป่าตะวันออก (ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด) มีแผนดำเนินการติดตามข้างป่า จำนวน ๑๒ ชุด เฉพาะข้างป่าในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จำนวน ๖ ชุด และข้างป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง จำนวน ๒ ชุด

คำตอบข้อที่ ๔

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีความพยายามในการดำเนินการโครงการจัดการข้างป่าออกนอกพื้นที่อนุรักษ์ (เขาตะกรับ) ในพื้นที่กว่า ๔,๓๐๐ ไร่ บริเวณป่าเขาตะกรับ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว สำหรับมาตรการการนำข้างป่าที่ออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์เป็นประจำมาปรับพฤติกรรมนั้น ในบริเวณดังกล่าวมีทั้งรั้วพินียด รั้วไฟฟ้าป้องกันข้าง ศูนย์รักษาอาการบาดเจ็บของข้างป่าและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลข้างป่า โดยจะปล่อยให้ข้างป่าได้หากินตามธรรมชาติในพื้นที่แห่งนี้

โครงการดังกล่าวได้นำข้างป่าเข้ามาปรับพฤติกรรมแล้ว จำนวน ๒ ตัว ได้แก่ สีดอแดง และสีดอแก้ว ซึ่งพบว่า การดำเนินการของโครงการดังกล่าว ต้องมีการปรับปรุงในเรื่องของรั้วไฟฟ้า และสิ่งกีดขวางให้มีความแข็งแรงมั่นคงมากขึ้น ประกอบกับข้อจำกัดของขนาดพื้นที่และงบประมาณในการดำเนินการ ขณะนี้จึงยังไม่สามารถรองรับข้างป่าเพิ่มเติมได้

คำตอบข้อที่ ๕

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาข้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามแผนการจัดการข้างป่าในพื้นที่กลุ่มป่าตะวันออก (ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด) ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ๘ กิจกรรมหลัก ๑๔ กิจกรรมย่อย และ ๒๗ โครงการ โดยแบ่งเป็นการจัดการทั้งในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งมีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ดังนี้

๑. การพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยเร่งดำเนินงานฟื้นฟูป่า พัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร ทั้งพืชอาหารช้าง ทุ่งหญ้าอาหารช้าง และโป่ง ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อดึงช้างป่ากลับสู่ผืนป่าใหญ่ รวมทั้ง สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน เช่น

- ปรับปรุงและฟื้นฟูทุ่งหญ้า เนื้อที่ ๒,๐๐๐ ไร่ ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน
- จัดทำแหล่งน้ำขนาดเล็กและฟื้นฟูบ่อน้ำ ขนาด ๓,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

จำนวน ๗๐ บ่อ

- จัดทำแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ๗ แห่ง (เป้าหมายแล้วเสร็จ ปี ๒๕๖๕)
- พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จำนวน ๒๒ จุด
- ติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์และห้องบรรจุน้ำ ขนาด ๑๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ จุด

ในพื้นที่แปลงทุ่งหญ้า

- สร้างฝายชะลอน้ำแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ระบบนิเวศ จำนวน ๘๗ ฝาย

๒. การพัฒนาพื้นที่แนวกันชนที่ปัจจุบันช้างป่าใช้เป็นที่อยู่อาศัยทั้งอยู่ประจำและออกมาหากิน เป็นครั้งคราวในช่วงฤดูแล้ง การพัฒนาระบบติดตามและเฝ้าระวังช้างป่าเพื่อติดตามเส้นทางการเคลื่อนที่ของช้างป่า ๔๕ จุด ครอบคลุมจุดเสี่ยงใน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดสระแก้ว โดยรอบพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด การสร้างจุดพักช้างในป่าชุมชนเพื่อดึงดูดให้ช้างกลับคืนสู่ป่าใหญ่ การให้ความรู้ สร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชนเกี่ยวกับพฤติกรรมของช้างป่า และการปฏิบัติต่อช้าง การอยู่ร่วมกันกับช้างป่า

๓. การสร้างเครือข่ายชุมชนอนุรักษ์ช้างป่า การพัฒนาแหล่งน้ำชุมชนแยกจากแหล่งน้ำช้างป่า การปรับเปลี่ยนวิถีการเกษตร สร้างกลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวัง ป้องกัน และแจ้งเตือนภัยจากช้างป่า และเยียวยาผู้ประสบภัยจากช้างป่า